

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก สารสนเทศเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล มีบทบาทในทุกวงการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการค้าระหว่างประเทศ สังคม การเมือง และการศึกษา รวมทั้งประเทศไทย ได้ส่งเสริมให้ชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวและลงทุนทำธุรกิจมากขึ้น ส่งผลให้คนไทยต้องใช้ ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารถึงระดับอ่านออกเขียนได้ มีความสามารถที่จะติดต่อสื่อสาร กับชาวต่างชาติได้ ผู้ที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษดีย่อมได้เปรียบในด้านการติดต่อสื่อสาร การติดตามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ เพราะสามารถเข้าใจ ความรู้ที่นึกคิด ทักษะ และวัฒนธรรมของชนชาติอื่น ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์โลก ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ ได้ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2539, หน้า 57) รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของคน ไทย และเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงมีนโยบายจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จึงได้จัดทำหลักสูตรให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเริ่มในปีการศึกษา 2539 เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร(กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2539) การจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนครูต้องเน้นทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน กิจกรรม การเรียนการสอนควรจัดให้สอดคล้องกับลำดับขั้นของการสอนภาษาต่างประเทศที่ถูกต้อง (พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ, 2522, หน้า 20)

หน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาของประเทศอันได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐบาลและเอกชนได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของภาษาอังกฤษและ หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความต่อเนื่องตลอด แนวตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา โดยสามารถรับและส่งสาร มีความรู้ความเข้าใจ สารสนเทศต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศไทยในที่สุด (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2540, หน้า 2 - 3) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 – 2544) ที่ได้กำหนดความคาดหวังและอนาคตของการพัฒนาคุณภาพคนและสังคม ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539)

1. การศึกษาที่มุ่งพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ มีวินัยในตนเอง มีทักษะสำหรับยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมทั้งทักษะทางการจัดการ
2. การศึกษาที่สอดคล้องกับชีวิตและความต้องการของบุคคล ชุมชน สังคม ประเทศชาติธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. การศึกษาที่จัดแนวความคิดการจัดการใหม่ โดยให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ใช้รูปแบบการเรียนที่หลากหลาย ทุกส่วนของสังคมตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน รัฐบาล เอกชน องค์กรเอกชน สื่อมวลชน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษต่อการดำรงชีวิตของคนไทยดังกล่าวข้างต้น การให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีทางด้านความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่เด็กไทยของเรา และในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยได้รับการจัดลำดับความสำคัญในกลุ่มที่สอง ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเองควบคู่ไปด้วย อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ในการศึกษาต่อ รวมทั้งในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2546)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยนับเป็นสิ่งยากที่ผู้เรียนต้องฝึกเพื่อให้เกิดทักษะทางภาษา เพราะเมื่ออยู่นอกชั้นเรียนผู้เรียนจะไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามวิธีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อความหมายและความคิด จึงจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องสร้างทักษะและใช้ทักษะทางภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนซึ่งเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้การจัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น อีกทั้งเป็นการเสริมทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นและมีโอกาสศึกษาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจนอกเหนือจากที่กำหนดในหลักสูตรได้อีก ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ แต่สภาพการเรียนการสอน

ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า การเรียนการสอน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษ ได้อย่างคล่องแคล่ว กล่าวคือ ยังมีปัญหา ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อีกทั้งนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มีทักษะทางภาษาทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน ไม่ดีพอที่จะสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ เท่าที่ควร จึงทำให้ไม่สนใจเรียนและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ครูมุ่งที่จะสอน เนื้อหาให้จับตามทีหลังสูตรกำหนด จึงละเลยต่อการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียน ได้มีโอกาสฝึกทักษะ ทางภาษา (สิริกัญญา ขวัญสำราญ, 2540, หน้า 2 – 3)

ในยุคโลกาภิวัตน์นี้เด็กไทยจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้มากกว่าหนึ่งภาษา และสามารถใช้อังกฤษเพื่อสื่อสารระดับสากลได้ด้วย กระแสของความเป็นสากลทำให้ คนไทยต้องให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษและจะต้องเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ในระดับที่ผู้เรียน สามารถจะสื่อสารและใช้อังกฤษแสวงหาคำรู้อันเป็นสากลได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็น ที่จะต้องพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (สำออง หิรัญบุรณะ, 2544, คำชี้แจง)

ประสบการณ์เป็นแหล่งที่มาของการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเกิดความคิด ความรู้ และการกระทำต่าง ๆ การเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนและมีความหมายต่อตน เนื่องจากการเรียนรู้ที่เริ่มจากประสบการณ์ที่เป็น รูปธรรมเห็นได้ชัดเจน จึงสามารถนำไปสู่การเรียนรู้เชิงนามธรรมอันจะส่งผลต่อการคิด การปฏิบัติ หรือการกระทำใหม่ ๆ ต่อไป การที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง และจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผูกพัน ความต้องการและความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ต่อไป การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ หมายถึง การดำเนินการอันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายโดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ (Experience) ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ก่อนแล้วจึงให้ผู้เรียนย้อนไปสังเกต ทบทวน สิ่งที่เกิดขึ้นและนำสิ่งที่เกิดขึ้นมาคิดพิจารณาไตร่ตรองร่วมกันจนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้าง ความคิดรวบยอดหรือสมมติฐานต่าง ๆ ในเรื่องที่เรียนรู้ แล้วจึงนำความคิด หรือสมมติฐาน เหล่านั้นไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป (ทิสนา เขมมณี, 2545, หน้า 130)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยต้องการจะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรีและเชื่อว่าการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นวิธีการที่เหมาะสมสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เพราะได้เรียนรู้จากประสบการณ์หรือเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง แล้วได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ออกมาเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์
2. ทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์
3. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีสอน การนิเทศและการติดตามผลการสอนของ ผู้บริหารและผู้นิเทศการเรียนการสอน
5. เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาบุคลากรต่อไป
6. เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนมารีวิทยาekinบุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 5 ห้องเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนมารีวิทยาekinบุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มี 51 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 Unit 2 : School เรื่อง Time และ Schedule
4. ระยะเวลาในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 51 คน คาบละ 60 นาที จำนวน 8 แผน รวม 11 ชั่วโมง
5. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะภาษาอังกฤษ ที่ประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 5.2.2 ทักษะภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 5.2.3 เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ หมายถึง แบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าไปมีประสบการณ์ในเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้คิดและลงมือปฏิบัติกิจกรรมแล้วได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์ออกมา เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติหรือวิธีการคิดใหม่ ๆ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นประสบการณ์ ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุปพาดพิง ขั้นประยุกต์ใช้

2. ผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน 2544 ซึ่งในการวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ

4. ทักษะภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการฟัง พูด อ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดทักษะภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยแบบทดสอบทักษะการฟังและการพูดจำนวน 5 ข้อ การอ่านจำนวน 4 ข้อ และการเขียนจำนวน 1 ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 ข้อ

5. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ ฟังพอใจ/ไม่พอใจ เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย ปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ ที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบถามผู้เรียนโดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ